

**ZAKRES MATERIAŁU OBOWIĄZUJĄCEGO NA EGZAMINACH
WSTĘPNYCH DO KLAS I, II, III NSM II st. w PRZEWORSKU
WYDZIAŁ INSTRUMENTALNY**

KLASA I

Kandydatów na wydział instrumentalny, którzy **ukończyli szkołę muzyczną I stopnia**, obowiązuje **test pisemny** wykorzystujący wiedzę z zakresu kształcenia słuchu i audycji muzycznych. Zagadnienia, które mogą się pojawić podane są poniżej.

Część I (kształcenie słuchu)

1. Gamy durowe i molowe do 3 znaków przykluczowych (gamy molowe w odmianach).
2. Triada harmoniczna w tonacjach do 3 znaków przykluczowych (z dominantą septymową włącznie).
3. Interwały proste – rozpoznawanie i budowanie od podanych dźwięków.
4. Trójdźwięki: durowy i molowy (w postaci zasadniczej i w przewrotach) oraz zmniejszony i zwiększony (w postaci zasadniczej) – rozpoznawanie i budowanie od podanych dźwięków.
5. Dyktando melodyczne, jednogłosowe, w tonacji do 3 znaków przykluczowych.
6. Dyktando rytmiczne, jednogłosowe, w taktach prostych, z wykorzystaniem prostych grup nieregularnych (triola, kwintola).
7. Enharmonia – zapis i określanie za pomocą różnych nazw dźwięków o tej samej wysokości.
8. Grupowanie wartości rytmicznych w taktach prostych (półnutowych, ćwierćnutowych, ósemkowych).

Część II (audycje muzyczne)

1. Instrumenty muzyczne.
2. Głosy wokalne.
3. Elementy dzieła muzycznego.
4. Budowa okresowa.
5. Wybrane formy muzyczne (aba, rondo, wariacje).
6. Polska muzyka ludowa (cechy, regiony folklorystyczne, instrumenty i pieśni ludowe, tańce narodowe).
7. Znajomość chronologiczna epok muzycznych, ich przedstawicieli i przykładowych kompozycji.

Kandydatów na wydział instrumentalny, którzy **nie ukończyli szkoły muzycznej I stopnia**, obowiązuje **test z wiedzy ogólnomuzycznej** wykorzystujący wiedzę z zakresu kształcenia słuchu oraz ogólnych wiadomości o muzyce. Pytania dotyczyć mogą poniższych zagadnień.

Część I (kształcenie słuchu)

1. Zasady budowy gam: durowej i molowej (gama molowa w odmianach).
2. Triada harmoniczna, nazwy funkcji z dominantą septymową włącznie.
3. Interwały proste – rozpoznawanie i budowanie od podanych dźwięków.
4. Trójdźwięki: durowy i molowy (w postaci zasadniczej i w przewrotach) oraz zmniejszony i zwiększony (w postaci zasadniczej) – rozpoznawanie i budowanie od podanych dźwięków.
5. Enharmonia – zapis i określanie za pomocą różnych nazw dźwięków o tej samej wysokości.
6. Pamięć muzyczna – odtworzenie zaprezentowanego fragmentu rytmicznego lub melodycznego.

Część II (ogólne wiadomości o muzyce)

1. Instrumenty muzyczne.
2. Głosy wokalne.
3. Elementy dzieła muzycznego.
4. Polska muzyka ludowa (ogólne informacje).
5. Znajomość chronologiczna epok muzycznych. Znajomość przedstawicieli wybranych okresów (barok, klasycyzm, romantyzm, XX wiek) i ich przykładowych kompozycji.

KSZTAŁCENIE SŁUCHU KLASA II

1. Rozpoznawanie i śpiewanie od podanych dźwięków interwałów prostych.
2. Rozpoznawanie i śpiewanie od podanych dźwięków trójdzwięków +, o, <, > (w postaci zasadniczej i w przewrotach).
3. Rozpoznawanie i śpiewanie od podanych dźwięków gam: durowej i molowej oraz ich odmian.
4. Czytanie nut głosem (ćwiczenia tonalne lub proste atonalne).
5. Realizowanie jednogłosowych przebiegów rytmicznych (za pomocą wystukania).
6. Odtwarzanie z pamięci krótkich motywów rytmicznych (za pomocą wystukania) i melorytmicznych (za pomocą głosu).
7. Dostrzeganie różnic między zapisem nutowym a fragmentem dźwiękowym (korekta błędów).
8. Zapisywanie jednogłosowych i prostych dwugłosowych dyktand rytmicznych, melorytmicznych (tonalnych lub prostych atonalnych) i pamięciowych (tonalnych).

Ćwiczenia głosowe oraz dyktanda pojawić się mogą we wszystkich tonacjach do 3 znaków przykluczowych.

KSZTAŁCENIE SŁUCHU KL. III

1. Rozpoznawanie i śpiewanie od podanych dźwięków interwałów prostych (pojedynczych lub ujmowanych w struktury – do 3 interwałów).
2. Rozpoznawanie i śpiewanie od podanych dźwięków trójdźwięków +, o, <, > (w postaci zasadniczej i w przewrotach), akordu o budowie D^7 (w postaci zasadniczej i w przewrotach) z rozwiązaniem na ${}^{(o)}T$ lub ${}^{(o)}T_{VI}$ oraz akordu o budowie $D^{9(>)}$ (w postaci zasadniczej) z rozwiązaniem na ${}^{(o)}T$.
3. Rozpoznawanie i śpiewanie od podanych dźwięków gam – durowej i molowej, ich odmian oraz skal: pentatonicznej, cygańskiej, góralskiej, całotonowej.
4. Czytanie nut głosem (ćwiczenia tonalne lub proste atonalne).
5. Realizowanie przebiegów rytmicznych: jedno- i dwugłosowych (za pomocą wystukania).
6. Odtwarzanie z pamięci krótkich motywów rytmicznych (za pomocą wystukania) i melorytmicznych (za pomocą głosu).
7. Dostrzeganie różnic między zapisem nutowym a przykładem muzycznym – fragment jedno- lub dwugłosowy (korekta błędów).
8. Zapisywanie jednogłosowych i dwugłosowych dyktand: rytmicznych, melorytmicznych (tonalnych lub prostych atonalnych), pamięciowych (tonalnych).

Ćwiczenia głosowe oraz dyktanda pojawić się mogą we wszystkich tonacjach do 7 znaków przykluczowych.

KLASA II, III - ZASADY MUZYKI Z ELEMENTAMI EDYCJI NUT

1. Podstawowe elementy notacji muzycznej

- a) podział materiału dźwiękowego na oktawy,
- b) nazwy dźwięków (solmizacyjne i literowe),
- c) podstawowy szereg diatoniczny: do-re-mi-fa-sol-la-si,
- d) elementy notacji wysokości dźwięku (pięciolinia, linie dodane, klucz, nuta, znak chromatyczny, przenośnik oktaowy),
- e) klamra (akolada) łącząca dwie lub więcej pięciolinii,
- f) klucze: wiolinowy, basowy, sopranowy, altowy, tenorowy.

2. Rytm muzyczny

- a) pojęcie i definicja rytmu,
- b) wartości rytmiczne nut i pauz; podział dwójkowy (wartości dwudzielnej) i trójkowy (wartości trójdzielnej - z kropką),
- c) przedłużanie wartości nut i pauz (kropka, łuk, fermata),
- d) nieregularny podział wartości rytmicznych (dwudzielnych i trójdzielnych).

3. Metrum muzyczne

- a) pojęcie i definicja metrum,
- b) oznaczenie taktowe; jednostka metryczna (miara taktu),
- c) rodzaje taktów, przedtakt,
- d) rytm w takcie: głównoczęściowy, rozdrobniony, rozszerzony, mieszany,
- e) grupowanie wartości rytmicznych w taktach,
- f) przekształcanie taktów (zmiana jednostki metrycznej),
- g) sposoby zapisu nut : wokalny i instrumentalny,
- h) synkopa (przez łuk i wartość rytmiczną),
- i) akcent rytmiczny, metryczny (naturalny) i grupowy,
- j) polirytmia i polimetria (sukcesywna, symultaniczna),
- k) muzyka ataktowa, współczesna.

4. System temperowany

- a) cechy systemu temperowanego,
- b) półton i cały ton,
- c) skala, gama, tonacja,
- d) stopnie gamy.

5. Interwały

- a) pojęcie i definicja interwału,
- b) odległości interwałów (pryma, sekunda, itd.),
- c) rozmiary interwałów (sekunda mała, sekunda wielka, itd.),
- d) przewroty interwałów (4</5> itp.),
- e) interwał melodyczny i harmoniczny,
- f) interwały na stopniach szeregu diatonicznego,
- g) tryton na stopniach szeregu diatonicznego: (f-g-a-h)..

6. Diatonika, chromatyka, enharmonia

- a) pojęcie diatoniki i chromatyki,
- b) znaki chromatyczne (przygodne i przykluczowe),
- c) dźwięki zmienione chromatycznie (nazwy, pisownia),
- d) pojęcie enharmonii,
- e) zamiana enharmoniczna dźwięku,
- f) półton i cały ton diatoniczny i chromatyczny,
- g) konsonanse i dysonanse,
- h) rozwiązania dysonansów.

7. Gamy durowe i molowe

- a) podział gamy na tetrachordy (dolny i górny),
- b) odmiany gamy C- dur (naturalna, harmoniczna),
- c) odmiany gamy a- moll (naturalna, harmoniczna, dorycka, melodyczna),
- d) budowa gam krzyżkowych i bemolowych,

- e) pisownia gam do 7 znaków,
- f) transpozycja gamy durowej i molowej (odmiany naturalne),
- g) zamiana enharmoniczna gam,
- h) pokrewieństwo kwintowe, tercjowe, równoimienne (jednoimienne),
- i) gama chromatyzowana durowa (regularna i nieregularna),
- j) gama molowa chromatyzowana,
- k) rozpoznawanie tonacji,
- l) interwały charakterystyczne (interwały zwiększone i zmniejszone) w gamach do 7 znaków przykluczowych (majorowa naturalna oraz minorowa naturalna i harmoniczna).

8. Trójdźwięki

- a) rodzaje trójdźwięków (durowy, molowy, zwiększony, zmniejszony),
- b) postaci trójdźwięków (postać zasadnicza, I i II przewrót),
- c) triada harmoniczna w odmianach naturalnych i harmonicznym gam majorowych i minorowych (do 7 znaków przykluczowych),
- d) trójdźwięki na stopniach gam majorowych i minorowych w odmianach naturalnych i harmonicznym (do 7 znaków przykluczowych).

9. Akordy dominantowe

- a) dominanta septymowa - budowa w 4 postaciach z rozwiązaniem na akord toniczny,
- b) dominanta nonowa z noną wielką i małą - budowa bez przewrotu i rozwiązanie na akord toniczny,
- c) dominanta septymowa i nonowa w gamach majorowych i gamach minorowych harmonicznym (do 7 znaków przykluczowych).

10. Skale

- a) pentatonika bezpółtonowa i półtonowa; transpozycja,
- b) skale średniowieczne: (dorycka, frygijska, lidyjska, miksolidyjska); transpozycja,
- c) skala góralska; transpozycja,
- d) skala cygańska; transpozycja,
- e) skala całotonowa,
- f) skala dwunastodźwiękowa.

11. Dźwięk

- a) powstawanie dźwięku,
- b) szereg alikwotów dźwięku,
- c) cechy dźwięku.

12. Agogika, dynamika, artykulacja

- a) oznaczenia agogiczne,
- b) rodzaje taktowania,
- c) oznaczenia dynamiczne,
- d) rodzaje artykulacji: legato, portato, staccato, spiccato,
- e) frazowanie; znaczenie łuku.

13. Ozdobniki

- a) przednutka długa i krótka,
- b) mordent,
- c) obiegnik,
- d) tryl,
- e) arpeggio,
- f) glissando, portamento,
- g) tremolo i tremolando.

14. Elementy dzieła muzycznego

- a) rytm,
- b) melodia,
- c) harmonia,
- d) agogika,
- e) dynamika,
- f) artykulacja,
- g) kolorystyka.

Ponadto kandydat powinien zapisać za pomocą edytora nutowego *MuseScore* jedno- lub dwugłos z wykorzystaniem oznaczeń agogicznych, dynamicznych i artykulacyjnych.